

Obsah

Úvod	9
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	13
1.1 Teoretické vymezení pojmu inkluzivní vzdělávání	13
1.2 Inkluze ve vztahu k mezinárodním a českým legislativním dokumentům.....	19
1.2.1 Vývoj českých a mezinárodních legislativních dokumentů.....	20
1.2.2 Aktuální stav českých legislativních dokumentů vztahujících se k inkluzi ..	22
1.3 Zkoumané profesní figury	24
1.3.1 Školní speciální pedagog	24
1.3.2 Ředitel školy	27
1.4 Postoje	28
1.4.1 Definice postojů.....	28
1.4.2 Příznivci versus odpůrci?.....	30
1.4.3 Postoje rodičů	31
1.4.4 Postoje pedagogů	35
1.4.5 Postoje ředitelů škol	39
1.4.6 Diskuse nad postoji jednotlivých aktérů v dosud provedených výzkumech...	41
1.5 Aktuální systémové podmínky inkluzivního vzdělávání	44
1.5.1 Inkluze jako politikum	44
1.5.2 Ekonomické souvislosti inkluze	47
1.5.3 Problematika četnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	49
1.5.4 Školská vzdělávací politika	50
1.5.5 Školy	53
1.5.6 Školská poradenská zařízení	57
1.5.7 Česká školní inspekce	58
1.5.8 Rodina	60
1.5.9 Diskuse k aktuálním systémovým podmínkám inkluzivního vzdělávání.....	60
1.6 Aktuální stav vzdělávacího systému ČR ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání.....	62
1.6.1 Kritická diskuse nad chystanými změnami v systému podpůrných opatření a tím i změnami podmínek v inkluzivním vzdělávání.....	63
1.7 Podmínky a překážky inkluzivního vzdělávání	64
1.7.1 Podmínky na straně žáků	65
1.7.2 Podmínky na straně rodiny	66
1.7.3 Podmínky na straně školy	67
1.7.4 Překážky inkluzivního vzdělávání	75
1.8 Diskuse a závěr teoretické části.....	77
2 METODOLOGIE VÝZKUMU.....	83
2.1 Reflexe vlastní subjektivity	83
2.2 Výzkumný plán	83
2.2.1 Stanovení cíle výzkumu	84
2.2.2 Design výzkumu	84
2.2.3 Formulace výzkumného problému a výzkumných otázek	84

3	KVALITATIVNÍ ČÁST.....	87
3.1	Metody získání dat.....	87
3.2	Výběr a charakteristika výzkumného vzorku.....	87
3.3	Metody analýzy dat.....	89
3.4	Analýza a interpretace dat.....	89
3.5	Polostrukturované rozhovory – speciální pedagogové – průběh.....	89
3.6	Polostrukturované rozhovory – speciální pedagogové – výstupy.....	90
3.6.1	Podle čeho se pozná dostatečně dobrá škola?.....	90
3.6.2	Definice a asociace pojmu inkluzivní vzdělávání.....	92
3.6.3	Hodnocení dopadů legislativních změn po roce 2016.....	92
3.6.4	Spolupráce v rámci vnitřní a vnější sítě školy.....	96
3.6.5	Návrh systémových změn.....	100
3.6.6	Společenská diskuse nad tématem inkluzivního vzdělávání.....	101
3.6.7	Informační zdroje o inkluzivním vzdělávání.....	102
3.7	Polostrukturované rozhovory – ředitelé – průběh.....	102
3.8	Polostrukturované rozhovory – ředitelé – výstupy.....	102
3.8.1	Podle čeho se pozná dostatečně dobrá škola.....	102
3.8.2	Definice a asociace pojmu inkluzivní vzdělávání.....	103
3.8.3	Hodnocení dopadů legislativních změn po roce 2016.....	104
3.8.4	Spolupráce v rámci vnitřní a vnější sítě školy.....	108
3.8.5	Návrhy ředitelů škol směřující ke zlepšování systému (inkluzivního) vzdělávání.....	111
3.8.6	Společenská diskuse na téma inkluzivního vzdělávání.....	114
3.8.7	Používané informační zdroje o inkluzivním vzdělávání.....	114
3.9	Focus group – školní speciální pedagogové – průběh.....	114
3.10	Focus group – školní speciální pedagogové – výsledky.....	115
3.10.1	Podle čeho se pozná dostatečně dobrá škola.....	115
3.10.2	Vlastní definice a asociace k inkluzivnímu vzdělávání.....	116
3.11	Focus group – ředitelé – průběh.....	118
3.12	Focus group – ředitelé – výsledky.....	118
3.12.1	Podle čeho se pozná dostatečně dobrá škola.....	118
3.12.2	Definice a asociace inkluzivního vzdělávání.....	119
3.12.3	Dopady inkluzivních změn po roce 2016.....	120
3.13	Komparace výstupů – speciální pedagogové a vedení škol.....	121
3.14	Diskuse nad výstupy z kvalitativní části.....	129
4	KVANTITATIVNÍ VÝZKUM.....	139
4.1	Výzkumné otázky.....	139
4.2	Metody analýzy dat.....	139
4.3	Metoda získání dat – dotazník.....	141
4.4	Sběr dat.....	143
4.5	Příprava dat a jejich čištění.....	145
4.5.1	Načtení a obohacení dat.....	146
4.5.2	Vyřazení defektních odpovědí.....	146
4.5.3	Korekce chybných odpovědí.....	148
4.6	Údaje o respondentech.....	148

4.7	Údaje o školách a lokalitách	150
4.8	Pojem inkluze.....	153
4.9	Rodiče pohledem respondentů	156
4.10	Pedagogové pohledem respondentů	159
4.11	Pohled ŠSP na vedení školy	163
4.12	Pohled vedení školy na ŠSP	167
4.13	Subjekty vztahující se k inkluzivnímu vzdělávání	170
4.14	Legislativa a administrativa.....	175
4.15	Přínosy a slabiny dopadů legislativních změn v oblasti inkluzivního vzdělávání....	180
4.16	Úspěšnost inkluzivního vzdělávání a vliv na spokojenost v profesi	181
4.17	Porovnání otázek kódovaných na pětibodové rozpětí – shrnující výstupy	184
4.18	Postoj k inkluzivnímu vzdělávání a ovlivňující faktory.....	189
4.19	Vývoj postoje v čase a ovlivňující faktory.....	195
4.20	Rozdíly v pohledech jednotlivých skupin respondentů.....	200
5	ZÁVĚREČNÁ ČÁST	205
5.1	Shrnutí kvalitativní části	205
5.2	Shrnutí kvantitativní části	208
5.2.1	Výstupy jednotlivých položek z dotazníku	208
5.2.2	Shrnutí faktorů, které mají vliv na postoj k inkluzivnímu vzdělávání	210
5.3	Odpovědi na výzkumné otázky	211
6	DISKUSE A ZÁVĚR	215
	Resumé	221
	Seznam literatury	223
	Seznam zkratk.....	233
	Seznam tabulek.....	235
	Seznam grafů.....	237
	Seznam příloh	241
	Jmenný rejstřík.....	259